

Fri for Mobberi

Pomozite Vašem detetu da razvija pozitivna prijateljstva

Dragi roditelji,

Deci su potrebni dobri prijatelji da bi se razvijala i napredovala. Kada deca – od ranog uzrasta – nauče kako da budu dobri prijatelji, to takođe na dugi rok pomaže u sprečavanju vršnjačkog nasilja.

Većina ljudi veruje da razlog vršnjačkog nasilja prema nekom detetu leži bilo u detetu koje trpi vršnjačko nasilje, bilo u detetu koje ga primenjuje. Međutim, istraživanje pokazuje da vršnjačko nasilje u školi ne uzrokuju pojedinačna deca, već se ono javlja kao rezultat socijalne dinamike unutar grupe dece.

U pozitivnoj zajednici dece, nivo tolerancije i poštovanja jednih prema drugima je toliko visok da deca mogu da imaju jedinstven izgled ili ime i da budu upravo onakvi kakvi jesu. U pozitivnoj zajednici deca razumeju da svako daje svoj vredan doprinos grupi.

Inkluzivna kultura pomaže svoj deci da napreduju – i otporna je na vršnjačko nasilje. Zbog toga, kada podržavate zajednicu dece kao celinu i dajete joj doprinos, podržavate sopstveno dete.

Kao roditelj, Vi ste važan uzor za detetov socijalni život. Kada podržavate drugarstvo i duh zajedništva u grupi – i pomažete svom detetu brigom i ohrabivanjem i aktivno odbijate isključivanje i zadirkivanje kada mu je ono svedok – tada pomažete u sprečavanju vršnjačkog nasilja.

Program „Stop vršnjačkom nasilju“ sadrži sedam dobrih saveta o tome kako Vi, kao roditelj, možete da pomognete da se osigura da se sva deca – uključujući i Vaše – osećaju kao deo svoje zajednice. Ove savete možete pročitati na poledini ove stranice.

Srdačno Vaš,
program „Stop vršnjačkom nasilju“

Evo kako možete pomoći Vašem detetu da bude dobar prijatelj – pročitajte više na poledini ove stranice

O programu „Stop vršnjačkom nasilju“

Program „Stop vršnjačkom nasilju“ je preventivni program protiv nasilja koji su razvile Fondacija Meri i pokret „Spasimo decu“ iz Danske. Program „Stop vršnjačkom nasilju“ zasniva se na četiri osnovne vrednosti: toleranciji, poštovanju, brizi i hrabrosti. On se sastoji od kofera sa alatima i metodama koji jačaju blagostanje i sprečavaju vršnjačko nasilje. Osmišljeni su koferi u tri različite verzije: kofer za mlađu decu vrtićima, kofer za predškolce u predškolskim ustanovama i kofer za osnovce u osnovnim školama i dnevnim boravcima. Za više informacija posetite veb-sajt friformobberi.dk

Fri for Mobberi

Sedam saveta za roditelje

- 1** **Ohrabrite dete da se igra sa različitom decom – kako u školi, tako i u slobodno vreme**
 Kada se sva deca međusobno dobro poznaju, to jača njihov duh zajedništva i sprečava vršnjačko nasilje. Kada se potrudite da organizujete druženja sa svom decom – uključujući i onu decu sa kojom se Vaše dete ne igra često – pomažete da se osigura da se sva deca osećaju delom zajednice.
- 2** **Govorite lepo o drugoj deci, roditeljima i nastavnicima i lepo razgovarajte sa njima**
 Deca podražavaju ponašanje svojih roditelja, pa ako ste pozitivni u vezi sa školom, nastavnicima, drugovima i njihovim roditeljima, biće i Vaše dete. Kažite „zdravo“ svakome – kako deci, tako i roditeljima – kada dovedete svoje dete i kada dođete po njega i zapamtite imena druge dece iz razreda Vašeg deteta.
- 3** **Uključite svakoga u događaje**
 Rođendani su veoma važni za decu. Kada deca ne dobiju pozivnicu za rođendansku proslavu ili niko ne dođe na njihovu proslavu, to ih povredi. Kada ste domaćin rođendanske proslave ili drugog okupljanja radi proslave, potrudite se da pozovite svu decu iz odeljenja Vašeg deteta, ili sve devojčice, ili sve dečake. I neka Vam bude prioritet da omogućite da se Vaše dete odazove kada ga drugi pozovu.
- 4** **Ohrabrite Vaše dete da reaguje ako je neko od njegovih drugova nepravедno tretiran**
 Deci koja se osećaju izolovano od grupe potrebna je ruka podrške i poziv od druga. Pohvalite Vaše dete kada pomogne svom drugu u nevolji. Kada ima hrabrosti da kaže „ne“ i kada je dobro u pomaganju i pružanju utehe drugima, Vaš dete raste iznutra.
- 5** **Pokažite interesovanje za digitalni život Vašeg deteta**
 Deca znaju kako da koriste digitalne medije, ali ih ne razumeju uvek. Zbog toga su im potrebne smernice odraslih. Budite radoznali i pridružite se – i razgovarajte sa Vašim detetom o tome kako možemo da pokažemo razumevanje za druge i u digitalnom svetu.
- 6** **Porazgovarajte sa Vašim detetom ako je uznemireno**
 Prihvatite osećanja Vašeg deteta, ali takođe ne zaboravite da uvek postoje najmanje dve strane iste priče. Pomozite Vašem detetu da razmotri da li su druga deca možda doživela konflikt na drugačiji način i porazgovarajte sa drugim roditeljima ili nastavnikom pre nego što reagujete na konflikt.
- 7** **Budite otvoreni i pozitivni ako drugi roditelji govore o izazovima svoje dece**
 Razgovor sa drugima o tome da je Vaše dete tužno, da ima problema u školi ili da mu je možda potrebno druženje i drugari može da bude veoma težak. Pokažite interesovanje i budite otvoreni – tako će svima biti lakše.